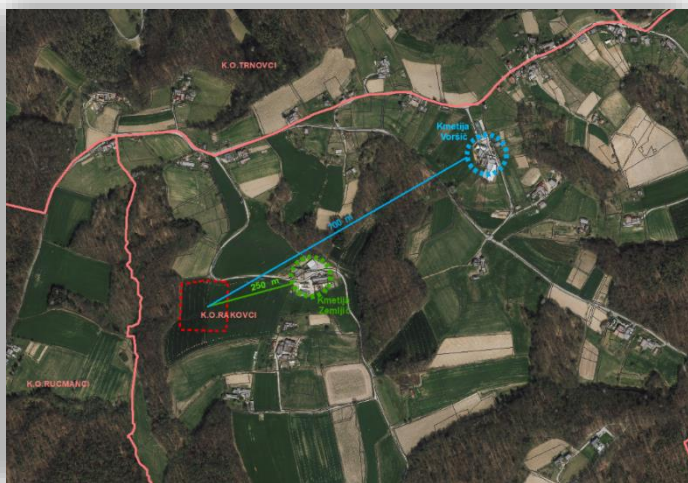

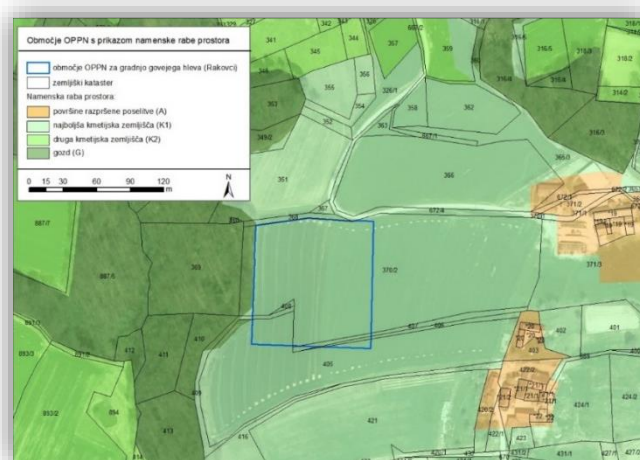
POLJUDNI POVZETEK

Kmetijski gospodarstvi Zemljič in Voršič, ki ležita v gričevnatih Slovenskih goricah, na zahodnem delu naselja Rakovci, sta v regiji pomembni pridelovalki mleka. Zmogljivosti hlevov na obeh kmetijskih gospodarstvih trenutno še ustrezajo staležu živali, onemogočajo pa njihovo povečanje. Zato je namen investitorjev zgraditi skupni hlev, ki bi doprinesel k povečanju konkurenčnosti obeh kmetij na trgu, zmanjšanju stroškov in racionalnejšemu koriščenju delovne sile.

Kmetijski gospodarstvi sta zato pristopili k načrtu izgradnje skupnega hleva za krave molznice in mlado živino. Predlagano območje je od kmetijskih gospodarstev obeh pobudnikov oddaljeno okrog 180 m (kmetijsko gospodarstvo Zemljič) oz. 660 m (kmetijsko gospodarstvo Voršič). Na zahodu predlagano območje pretežno omejuje gozd, na severovzhodu ima dostop do javne poti. Drugje meji na kmetijska zemljišča. Zemljišča v celoti prekrivajo njive. Najbližji stanovanjski objekti so oddaljeni okrog 120 m.

Občina Sveti Tomaž je marca 2021 pričela z aktivnostmi za sprejem prostorskega akta, ki bo podlaga za umeščanje zelenih posegov v prostor. Prostorski akt se imenuje *Občinski podrobni prostorski načrt za gradnjo govejega hleva v k.o. Rakovci, ID 2333* (v nadaljevanju: OPPN). Obsega zemljišča s parcelnimi številkami 370/2-del, 405-del, 406-del, 407-del, 408 in 409-del, vsa k.o. Rakovci. Velikost območja je okrog 1,2 ha.

OPPN načrtuje gradnjo stavbe za rejo živali in skladiščne stavbe. Glavni objekt bo hlev za govejo živino, ki bo iz treh strani pretežno odprt in bo tako omogočal prosto rejo. Gnoj in gnojevka se bosta zbirala podzemno, pod betonskimi rešetkami hleva. Na območju bodo urejeni tudi pomožni prostori (pisarna, sanitarije, čajna kuhinja ipd.), dopustni bodo pomožni objekti. Zunanje površine bodo z izjemo utrjenih manipulativnih površin okrog objekta oz. objektov, ozelenjene. Območje bo priključeno na bližnjo javno pot, vodovod, električni vodi itd. Komunalne odpadne vode bodo speljane v malo komunalno čistilno napravo, prečiščene padavinske odpadne vode pa v podzemlje ali pa v potok, ki teče na dnu bližnje grape. Predvidene prostorske ureditve, zlasti

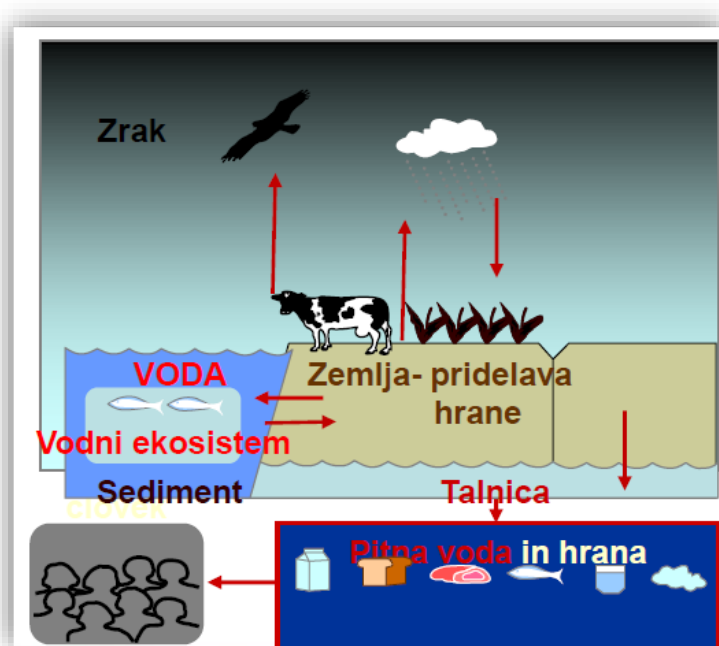
ustrezno velik hlev z zadostnimi kapacitetami, bodo zagotovile razvoj in nadaljevanje kmetijske dejavnosti ter nova delovna mesta.

Na ureditvenem območju je trenutna namenska raba prostora najboljše kmetijsko zemljišče z oznako K1, vendar pa bo občina ob prvi spremembi občinskega prostorskega načrta opredelila namensko rabo z oznako IK, tj. površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo.

Ureditveno območje je umeščeno v podeželsko okolje. Leži v razgibanem, gričevnatem svetu, za katerega je značilna razložena poselitev ter mozaična krajina z menjavanjem njiv, travnikov, sadovnjakov in vinogradov na ugodnih prisojnih pobočjih ter gozdom na osojnih pobočjih in v vlažnih grapah in dolinah številnih potokov. Ima zmerno-celinsko podnebje vzhodne Slovenije, ki je podvrženo podnebnim spremembam. Leži na nadmorski višini okrog 270 m, površje je rahlo nagnjeno in pada v smeri proti zahodu. Na zahodu meji na dokaj strmo in z gozdom poraslo pobočje, ki se spušča v grapo manjšega potoka. Na samem ureditvenem območju ni površinskih voda. Površinske vode na širšem območju označuje pretežno dobra kakovost. V podtalju se je oblikovalo obsežno vodno telo z dobrim količinskim stanjem in dobro kakovostjo podzemne vode. Ureditveno območje prekrivajo razmeroma rodovitna tla, ki pa so zaradi slabo sprijetih kamnin ogrožena zaradi erozije. Posebnih varstvenih režimov (npr. vodovarstveno območje, kulturna dediščina, varovana območja narave ipd.) ni.

V kolikor se OPPN ne bi izvedel, bi zemljišča na ureditvenem območju najverjetneje še naprej prekrivale njive, razen v primeru opustitve kmetovanja, ko bi se najbrž postopoma prerasle z gozdom, možnosti širitve kmetijske dejavnosti obeh pobudnikov pa bi bile močno okrnjene.

Okoljsko poročilo ugotavlja, da se bodo z izvedbo OPPN povečale potrebe po naravnih virih, saj bo prišlo do porabe pitne vode, krme za živino, rabe prostora, tal in kmetijskih zemljišč, energentov ipd. Pričakujejo se tudi izpusti v okolje, med njimi bodo najpomembnejši izpusti toplogrednih plinov v ozračje ter padavinskih in industrijskih odpadnih voda (med slednjimi bo najpomembnejša gnojevka) v površinske in podzemne vode. Pojavile se bodo tudi potencialne obremenitve prebivalcev s hrupom, vonjem in nezaželenimi insekti. Zaradi posegov v slabo sprijete zemeljske plasti obstaja nevarnost erozije tal. Umeščanje objektov večjih dimenzij v podeželski prostor bo vplivalo tudi na krajinsko podobo. Izvedba OPPN bo imela tudi pomemben vpliv na dobrobit živali.

Slika je povzeta iz: Vplivi živinoreje na kmetijstvo, Romana Marinšek Logar, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani

Vplivi na okolje bodo prisotni na sami lokaciji predvidenih posegov v prostor (npr. možnost nastanka erozije tal, dobrobit živali, izpusti padavinskih odpadnih voda ipd.), medtem ko bodo nekateri vplivi pomembni tudi za ožjo okolico (npr. za prebivalce najbližjih stanovanjskih objektov zaradi morebitnega neprijetnega vonja, hrupa, pojava insektov, dojemanje krajinske slike ipd.), širšo okolico (npr. gnojenje kmetijskih zemljišč z živinskimi gnojili, ki bodo nastala zaradi reje živine) ali pa bodo imeli celo širši regionalni/globalni vpliv (npr. izpusti toplogrednih plinov). Večina vplivov bo dolgoročne narave.

Okoljsko poročilo je na osnovi poznavanja predvidenih ureditev, obstoječih značilnosti in obremenitev okolja ožjega in širšega območja OPPN ter ob upoštevanju okoljevarstvenih ciljev, ki izhajajo iz mednarodnih in državnih dokumentov, ocenilo, da bo izvedba OPPN imela pomembne vplive na naslednje okoljske cilje OPPN s področja podnebnih dejavnikov, tal in kmetijskih zemljišč, površinskih in podzemnih voda, krajine, dobrobiti živali in varovanja zdravja ljudi:

- ~ zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov,
- ~ ohranjanje stanja podzemne vode v vodnih telesih podzemne vode z dobrim kemijskim stanjem,
- ~ doseganje dobrega kemijskega in ekološkega stanja vodnih teles površinskih voda,
- ~ preprečevanje degradacije zemljišč in tal,
- ~ trajnostno gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči,
- ~ ohranjanje kmetijskega prostora in dejavno varstvo kulturne krajine,
- ~ varovanje zdravja ljudi pred vplivi iz okolja, zlasti ohranjanje in zmanjšanje obremenitve prebivalcev s hrupom, ohranjanje in zmanjšanje obremenitve prebivalcev z vonjem, zmanjšanje izpostavljenosti ljudi insektom in
- ~ ohranjanje dobrobiti živali.

Okoljska presoja je pokazala, da bo imel OPPN nebitven vpliv (tj. ocena B) na okoljske cilje »Trajnostno gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči«, »Varovanje zdravja ljudi pred vplivi iz okolja - ohranjanje in zmanjšanje obremenitve prebivalcev z vonjem« ter »Varovanje zdravja ljudi pred vplivi iz okolja - ohranjanje in zmanjšanje obremenitve prebivalcev s hrupom«, medtem ko bo imel na vse ostale navedene okoljske cilje OPPN nebitven vpliv zaradi omilitvenih ukrepov, ki so navedeni v OPPN (tj. ocena C). Omilitveni ukrepi bodo namreč zmanjšali negativne vplive izvedbe OPPN na okolje na nebitveno, tj. sprejemljivo raven.

Pri ugotavljanju vplivov so bili med drugim upoštevani izsledki strokovne podlage *Geotehnično poročilo – OPPN za gradnjo hleva za govedo – delno parc. št. 379/2, 405, 406, 407 409 in par. št. 408 vse k.o. Rakovci – 281 (Februar 2022, Ptuj, Božidar Janžekovič s.p.)*.

Okoljsko poročilo nadalje ocenjuje, da spremljanje in nadzor stanja okolja nista potrebna.

V okoljskem poročilu so bile obravnavane tudi različne alternative. Ob upoštevanju izključno okoljskega vidika je bila v primerjavi s t.i. ničelnim stanjem, kjer se kmetijska dejavnost nadaljuje na lokacijah kmetijskih gospodarstev obeh pobudnikov, in z alternativno širitve dejavnosti v neposredni bližini matičnih gospodarstev, kot najugodnejša označena alternativna rešitev, ki predvideva preselitev reje živine na lokacijo ureditvenega območja. Ta alternativa namreč zmanjšuje negativne vplive intenzivne reje živine na zdravje in počutje ljudi na obeh kmetijskih gospodarstvih.

Na koncu naj še navedemo, da obveza izdelave okoljskega poročila izhaja iz odločbe Ministrstva za okolje in prostor št. 35409-368/2021/3, ki je bila izdana 19. oktobra 2021. V odločbi je navedeno, da je na podlagi drugega in tretjega odstavka 40. člena Zakona o varstvu okolja, zaradi uresničevanja načel trajnostnega razvoja, celovitosti in preventive, treba v postopku priprave OPPN izvesti celovito presojo vplivov njegove izvedbe na okolje. S tem se ugotovijo in ocenijo vplivi OPPN na okolje ter vključenost zahtev varstva okolja, ohranjanja narave, varstva človekovega zdravja in kulturne dediščine. Postopek celovite presoje vplivov na okolje vodi Ministrstvo za okolje in prostor, izveden mora biti med pripravo OPPN ter pred njegovim sprejemom. Občina Sveti Tomaž je novembra 2021 naročila izdelavo okoljskega poročila, ki je neodvisna strokovna podlaga v postopku izvedbe celovite presoje vplivov na okolje. Pri izdelavi okoljskega poročila do večjih težav z zbiranjem potrebnih informacij ni prišlo.

